

ส่วนที่ 6

การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 ข้อ 28 , 29 และข้อ 31 กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย

- สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน
- ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- หัวหน้าส่วนราชการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ และกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
2. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
3. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ โดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้เปิดเผยโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

4. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผน

“การติดตาม” Monitoring หมายถึงกิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ **Feedback** เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ปัญหาที่กำลัง เผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินให้ลุ่ล่ง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานเสียเวลา ในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน กับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ

“การประเมินผล” Evaluation เป็นสิ่งหนึ่งี่จำเป็นสำหรับการดำเนินการเช่นเดียวกับ การติดตามเพราะผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การขยายขอบเขต หรือการ ยุติ การดำเนินการ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลแผนงาน จึงเป็นสิ่งที่ จะบ่งชี้ว่าแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่อย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่ กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งการติดตามและประเมินผลยังเป็นการตรวจสอบคว่ำมีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร(งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูล ย้อนกลับ (**Feedback**) ที่สามารถนำไปในการปรับปรุงและการตัดสินใจต่อไป นอกจากนี้

การประเมินผลยังถือเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าและการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเที่ยงตรง เป็นปรนัย เชื่อถือได้

องค์ประกอบของระบบติดตามและประเมินผล

1. ปัจจัยนำเข้า **Input**
2. กระบวนการติดตาม **Process**
3. การประเมินผลผลลัพธ์ **Output Goal**

ส่วนปัจจัยนำเข้า **Input** คือปัจจัยที่ อปท. จะต้องมี เพื่อนำเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแผน อันได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ ผู้ประเมิน ผู้ถูกประเมิน เครื่องมือในการประเมิน ฯลฯ ส่งเข้าสู่ อบจ. = **M&E UNIT** → การเป็นผู้วิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแผนยุทธศาสตร์ของ อปท. โดยตนเอง ครั้งนี้ ได้แก่ **แบบประเมินที่ 1** แบบช่วยกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการทบทวนว่า การจัดทำแผนได้ใช้กระบวนการครบทุกขั้นตอนหรือไม่อย่างไร

ส่วนของกระบวนการติดตาม (**process**) ช่วงของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น เป็นการติดตามรายไตรมาส ในแต่ละปี เป็นการติดตามผลขั้นกลาง **IR (Intermediate Result)** ว่าเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ การติดตามในช่วงนี้ทำให้ทราบว่า แผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ดีหรือไม่สามารถวัดได้จริงหรือเปล่า การติดตามในทุกช่วงของแผนยังเป็น “สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” Early Warning System ว่าแผนฯ เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถระดมความคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานที่จะสามารถนำไปสู่การบรรลุแผนที่กำหนดไว้ได้ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตาม ได้แก่ **แบบรายงานที่ 2** แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนของการประเมินผลลัพธ์ (**Output , Goal**) เป็นการติดตามผลช่วงสุดท้าย เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ **แบบรายงานที่ 3/1** แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ เนื้อหาสำคัญในการประเมิน ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม (ผลจากแบบรายงาน แบบที่ 3/2 และ 3/3)